

Naročnina listu: ==
 Čelo leto . . . K 12.—
 Pol leta . . . " 6.—
 Četrt leta . . . " 3.—
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Čelo leto . . . K 17.—
Posamezne številke
:: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivtrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ::: popust. :::
„Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 ::: popoldne. :::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnishvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Rešilni poskusi.

Celje, 16. dec. 1913.

Dr. Kukovec se godi, kakor človeku, ki pade v globoko vodo, a — ne zna plavati; tak nesrečnež si na vse kriplje prizadeva, da bi prišel na suho, dela obupne poskuse, a mnogokrat zastoni. Dr. Kukovec sicer ni padel v globoko vodo, a je — pade: kot politik, majejo se mu tla pod nogami, vsa slovenska javnost je ogorčena radi njegovega delovanja; njegovi volilci se vprašujejo, zakaj morajo ravno oni imeti takega poslanca, dr. Kukovec se ne boji za svoje „drago“ življenje, temveč za — mandat! Kakor nesrečnik, ki pade v vodo, v svojem obupu navadno ne najde smeri, ki pelje na suho, tako pada tudi dr. Kukovec vedno globlje in globlje, vsi krogi vedno bolj in bolj uvidevajo, kako nesmiselna in brezcilna je politika, katero vodi dr. Kukovec, kako je on s svojo politiko otežkočil stališče spodnještajerskih Slovencev, kako zelo so oškodovani Slovenci v trgih in mestih — njegovi volilci.

Prvi poskus, da bi se rešil, je napravil dr. Kukovec s tem, da je pričel polniti naše liste s svojimi popravki. Popravil pa je le nekatere trditve, drugih važnih se pa ni dotaknil. — Ker je pa bil vsled tega vseh prvega rešilnega poskusa zelo dvomljiv, se je napravil v ponedeljek, dne 8. t. m., drug tak poskus. Dr. Božič je zbral v Celju svoje zveste liberalne „zadrugarje“, kateri so priredili ovacijo dr. Kukovecu, kateri je imel, kakor piše „Slovenski Narod“, vso sanacijsko akcijo v rokah in postal vse potrebne predloge in načrte. . . . Dr. Kukovec pri tej priliki ni govoril, je gotovo uvidel, da ta ovacija ni našla pravega odmeva v srcih liberalnih posojilničarjev, kateri zabavljajo sedaj ravno tako, kakor prej, čez vodilne osebe. Previdni politik dr. Božič pa hoče tudi malkontente ohraniti kot svoje prijatelje, zato je porabil ugodno priliko in na premeten način udaril po dr. Kukovecu, ko je povdarjal, da načelstvo ni prevzelo od svojih prednikov — dr. Kukovec je že od leta 1905 odbornik liberalne zveze in soodgovoren za njen položaj — sijajne dedščine.

Ker tudi drugi rešilni poskus ni imel zaželjenega uspeha, je dr. Kukovec napravil tretji korak, kateri je vzbudil splošno veselost. Kakor se oklepa potapljaajoči za vsako bilko, tako išče dr. Kukovec vsake prilike, da se rehabilitira. In kaj stori poli-

čna glava? — Gre in ovači dr. Benkoviča pri nemški odvetniški zbornici v Gradcu, ker je baje v Rajhenburgu zoper njega govoril. V Rajhenburgu se je namreč dr. Kukovec na nekem shodu pohvalil, — kako nesebično je delal za rešitev šoštanske posojilnice. Ko je imel dr. Benkovič pred kratkim shod v Rajhenburgu, je svojim volilecem omenil, da je dr. Kukovec za vse delo pri posojilnici v Šoštanju računal, med tem, ko so drugi poslanci take zadeve brezplačno rešili. S tem je bil glavar Nar. stranke globoko užaljen in išče zadoščenja pri Nemcih tam v Gradcu in menda upa, da bodo justificirali dr. Benkoviča. Dr. Kukovec je unikum v političnem življenju; v širni Avstriji najdemo odvetnike v raznih političnih strankah, ki morajo na shodih večkrat razkrinkati delovanje voditeljev nasprotne stranke, a do sedaj še ni nobeden iskal pomoči pri odvetniški zbornici. Potrebno bo, da dr. Božič pouči svojega političnega šefa, da je dolžnost odvetniških zbornic, varovati stanovske interese odvetnikov, ne pa — politične. Če pa bo odvetniška zbornica o tej priliki zvedela marsikaj o postopanju dr. Kukovec, naj pripiše to sam sebi. Starine, kateri vedno povdarjajo slogo med Slovenci, pa vprašamo, kaj bi rekli oni in cel liberalni svet, če bi kak naš pristaš v političnem boju iskal zaščite pri — Nemcih v Gradcu? Narodni izdajalec bi bila najmilejša beseda za tak čin. Dr. Kukovec je sam uverjen, da odvetniška zbornica ne more veliko pomagati, zato grozi „Slovenski Narod“ s pasjim bičem.

Nad vse žalostno vlogo igra poslanec spodnještajerskih trgov, zato kličejo volilci opravičeno: Quousque tandem abuteris dr. Kukovec patientia nostra? (Kako dolgo še boš porabljal našo potrpežljivost?)

Volitve na Kranjskem.

Včeraj, dne 16. t. m., so volili trgi in mesta. Po groznih porazih, ki so jih doživeli liberalci že v splošni in kmečki skupini, so napeli vse sile, da bi vsaj v mestih in trgih nekaj rešili. Nobeno sredstvo jim ni bilo preumazano, nobena laž prevelika, samo če jim je pomagala blatiti in čriniti S. L. S. Vsa oblastnost in moč, katero še imajo razni liberalni mogotci po mestih in trgih, je morala priti na pomoč, teror, nasilje in denar je bilo orožje, s katerim so branili liberalci svoje omajane postojanke. Tolikemu

naporu se je končno vendar le posrečilo vstaviti nevzdržno prodiranje S. L. S.; razmerje mandatov v mestih in trgih je ostalo isto kot je bilo prej. En mandat: Radoljica—Tržič—Kamnik ima S. L. S., drugi so ostali liberalcem, v Idriji je pa treba ožje volitve med našim in liberalcem, toda izvoljen bode liberalec, ker gredo tudi socialni demokrati zanj v boi.

Nekoliko podatkov:

V skupini Radoljica—Kamnik—Tržič je zmagal z 79 glasovi večine dr. Vinko Gregorič nad liberalcem profesorjem Pestotnikom. Dr. Gregorič je dobil večino v vseh treh krajih.

V skupini Škofjaloka—Kranj je zmagal liberalec dr. Triller s samo 6 glasovi večine nad kandidatom S. L. S., profesorjem Sušnikom. Vsepeh S. L. S. v tem okraju je zelo lep. Liberalci so kandidirali enega svojih najodličnejših voditeljev, kandidat S. L. S. je pa mlad politik, ki je komaj stopil na politično pozorišče in že bi bil kmalu vrgel liberalnega generala.

V skupini Vrhnika—Postojna—Loč je zmagal liberalec Lavrenčič z malo večino nad kandidatom S. L. S., zdravnikom dr. Maroltom. Odločila je Postojna, kjer je Lavrenčič župan.

V skupini dolenskih mest (Novomesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Ribnica, Mlšnjagorja) je zmagal liberalec Mazelle z neznatno večino nad profesorjem Bog. Remecem, kandidatom S. L. S. Mazelle je dolenski bogataš in povsod dobro znan, zato je imel profesor Remec zelo težavno stališče. Tudi se je s proglašanjem kandidature predolgo odlašalo.

V Idriji, ki voli sama enega poslanca, je potrebna ožja volitev. Kandidat S. L. S., dekan Arko, je dobil največ glasov in sicer 181, liberalni Gangl 147, socialdemokrat Kristan 126. Med Arkom in Ganglom je zato potrebna ožja volitev. Ker bodo socialdemokrati glasovali za Gangla, je njegova izvolitev gotova. Vsekakor je pa zelo lepo in častno, da je v Idriji S. L. S. najmočnejša stranka.

V Ljubljani so bili izvoljeni vsi štirje liberalni kandidati: dr. Tavčar, dr. Novak, prof. Reisner in Ribnikar. Kljub temu, da je bila S. L. S. v Ljubljani skoro pasivna, sta njena kandidata — v obeh okrajih sta bila Kregar in dr. L. Pogačnik — združila nase zelo lepo število glasov. V enem okraju čez 600 glasov, liberalci okrog 1100, v drugem čez 550, liberalci prilično 1000.

PODLISTEK.

Beg v Egipt.

Božična povest. Napisal Alojzij Leben.

Krvavorudeče nebo se razpenja nad Judejo. — Mirno in nepremično stoječe ciprese in cedre obsevajo večerni žarki naglo zahajajoče solnčne oble.

Tam ob stezi, ki pelje proti Egiptu, žari med temnim zelenjem veličastno poslopje bogatega Rimljana.

V prostorni dvorani še leži dnevna soparoviča; leno visi zastor med okušno okrašenimi stebri. Noben piš ne napenja njegovih težkih gub, noben vetrič ne giblje lističev duhtečih rastlin, ki se ovijajo okoli blestečih marmornatih stebrov.

V odprti sobani leži na mehki blazini ljubezniv deček, starišev edini otrok, mučen od hude bolezni. Poleg postelje pa stoji sužnja ter hladi s pihljajo vroče čelo malega bolnika.

Vroče bolnikovo čelo obkrožajo svetločrni kodri, dolge zenice mu zakrivajo kakor prozorni pajčolan dvoje motnih oči, ki so prej žarele kakor dve žarni zvezdici na jasnem, nočnem nebu. Skozi zasusene ustnice pa se svetlikajo beli zobje, enaki — biserom.

„Vsa sredstva so izčrpana! Vse moje upanje je splavalo po vodi! Moj otrok je izgubljen, on mora umreti!“ — tako misli in vzdihuje žalostna mati in iz izmučenih rok ji pade umetno izdelana slonokostena škatljica na z dragocenimi preprogami pokrita tla.

O, kako dragocena se ji je zdela njena vsebina še danes v jutru. Saj so vendar v nji shranjena zdravilna zelišča, ki so vsklila iz posvečene zemlje Eskulapijevega tempelja. Ta sicer blagoslovna zelišča ne pomagajo nič več, niti bogovom opravljene daritve ne omehčajo njihovih sre.

Kako tarna nežni bolnik, s kolikim naporom

lovi sapo, s kakšno težavo se mu dvigajo in zopet padajo otroške prsi. O, koliko trpi!

Mati se skloni čez postelj. Dragocena verižica, viseča ji okrog vratu, se dotika čela bolnikovega, kateri prestrašeno stegne svoje roke po njej. Raket pok in odlomek krasne verižice ostane v njegovih rokah.

Kakor svetle solze padajo biseri na postelj, se blestijo v bolnikovih črnih kodrih ter se žarijo v mehki njegovi blazini.

Toda bogata Rimljanka se ne zmeni za pretrgan nakit, se ne zmeni za raztrošene bisere: strahopetno iščejo njeni pogledi v trenutno odprtih otrokovih žarek sladkega upanja.

A zastoni!

Deček nemilo zastoče in zopet zatisne motne oči.

V srcu ljubeče matere režejo kot ostrobrušeni meči prerokovalne besede zvezdogleda, ki ji je danes sporočil, kar je sinoči videl v ozvezdju: „Solnce se bo nagnilo k zatonu in predno bodo njegovi žarki zopet pobarvali oblake, bo ti otrok odvzet za vedno!“

In solnce se že pomika vedno nižje in nižje proti zatonu.

„O, vi neusmiljeni bogovi! So-li bili moji darovi premalenkostni? Kaj še tirjate od mene? Vse svoje lepотиče vam darujem; moje zlate verižice in srebrno posodo, dragoceno olje in dišave, vse živali, vse drage umetnine, ki jih imam, vse vzemite, — samo mojega ljubljénčka mi pustite! O, kako ležko sope! Zakaj mi ne pustite mojega sinčka, to moje ljubeznjivo dete, pri življenju? Vi nevoščljivi bogovi!“

Pri nogah žalujoče in obupajoče Rimljanke pa sključeno sedi zala, mlada sužnja. Z roko se rahlo dotika roba gospejnega oblačila, njene nežne besede pa zvenijo skozi dvorano, kakor lahno žuborenje — gorskega potočka v daljavi.

„O, gospa!“ tako začne govoriti, „ne zameri ponizni sužnji, klečeči pri tvojih nogah. Vedi, da je tvoja bol tudi njena bol — tvoje solze njene solze! Tvoje prošnje, gospa, tvoja srčna bolešt, bi brezdvomno omečila srca bogov — če bi bogovi imeli čutečo srce. O, gospa! Toliko darov si žrtvovala tem olimpijskim bogovom. Na enega Boga pa si pozabila; na Boga tega-le ljudstva, med katerim prebivamo, na Boga Izraelcev! In ta Bog imenuje tvoje bogove izmišljotine, dim in ničevost. — Ne, gospa, nikar se ne huduj! Glej ta Bog je rekel: Jaz sem začetek in konec in razun mene ni boga!“

Prestrašeno zre Rimljanka na sužnjo ob svojih nogah.

Zdajci se dvigne krasnostasna, mlada deklica. Neslišno steče skozi dvorano k vratom, zgrabi za težke gube zastora, ki ga odgrne od vrat.

Zunaj izžareva južni dan, njegov ružeči odsev spojen z večernim hladom valovi v dvorano ter preplavlja s svojo ognjeno svetlobo mlado krasotico z modrimi očmi.

„O, gospa, poglej vun v divno naravo! Ali vidiš vso to čudovito krasoto? On, ki daje cedram in mirtam rast, ki goji oljke ter palme v puščavi, ki odpira potokom in rekam njih izvirke. On, ki je rekel: „Jaz sem Bog in razun mene ni boga, ni rešenika!“ — O, gospa! On zamore še pomagati, edini on!“ S postelje se sliši težko hropenje. Bolnikove oči so se na široko odprle ter zrejo nekam v prazno daljavo.

Rimljanka se zravna ponosno ter jezno prime sužnjo za roko:

„Nesrečnica, ti si žalila bogove! In strahovito je maščevanje bogov!“

Toda deklica odkima z glavo:

„Le en Bog je, Bog Izraelcev! Ne, gospa, nič se ne boj, ne obupaj. Ta Bog, ki je zvezdam odkazal njih smer in pot, ta zamore ozdraviti tudi tvoje dete! —“
 (Konec prih.)

Volitve na Hrvaškem.

Včeraj so se vršile volitve za hrvaški sabor. Kakor znano, so bile takoj, ko se je vrnila Hrvaški ustava in je bil komisar Skerlec imenovan za bana razpisane nove volitve. Do ure še ni znan celotni izid, vendar je gotovo, da pomenja včerajšnji dan — zmago koalicijske. Koalicija je zmagala v 45 okrajih, Starčevićeva stranka prava v 12, Frankovci v 10, seljaška stranka v 3, vladinovi v 10. Koalicija ima večino nad vsemi drugimi strankami, toda absolutne večine v saboru ne bo imela, ker pride še večje število virilistov. Ker pa protikoalicijske stranke gotovo ne bodo postopale enotno, je koaliciji zagotovljena dominujoča pozicija in vlada zato v krogih koalicije veliko veselje. Najhujše je trpela pri volitvah seljaška stranka, ki je skoro decimirana. Tudi mažaronski vladinovi nimajo zaznamovati nikakih posebnih uspehov in bi jih imeli še manj, če bi bila koalicija proti njim krepkejša in odločnejša nastopala. Pravaške stranke se vračajo iz boja številno ne ravno hudo reducirane, toda njihov vpliv in njihova moralna moč je izdatno oslABLJENA. Nesrečni razdor med Starčevićanci in Frankovci je k temu največ pripomogel. Zato tudi splošni vtis volitev za Jugoslovane ni nič posebno razveseljiv.

Na Hrvaškem imajo zopet ustavo. Doba trinoga Cuvaja je za nami in naši bratje onstran Sotle so zopet v posesti svojih državljanskih pravic ter niso več izročeni samovolji kakega mažarskega emiserja in njegovih trabantov. Gotovo, velik preobrat na bolje in ravno naš Hrvaško-slovenski klub se lahko ponaša, da je s svojo previdno, a odločno politiko pripomogel največ k upostavljenju normalnih razmer. Bilo bi tedaj vzrokov dovolj, da se veselimo in vendar nam veselje ne gre od srca. Šel je Cuvaj, izginil je komisariat, toda pravi hrvaški duh v trojedini kraljevini ni zavlada. Na Hrvaškem praznuje sedaj svojo zmago in svoje vstajenje hrvaško-srbska koalicija, to je ona koalicija, ki od svojega pričetka koketira z Budimpešto in zapostavlja sporazumu z Mažari vse zveze z drugimi Jugoslovani. Ne tajimo: Dunaj se je napram Hrvatom večkrat izkazal za — krivičnega, toda še več zla je prišlo nanje iz Budimpešte. Poglejte samo zgodovino koalicije! Kako so ji Mažari plačali njeno zaveznitvo? Za kratko dobo so jo pustili na krmilo, dokler so jo rabili proti Dunaju, potem so jo pa pritiskali ob steno in so končno Hrvaški poslali Cuvaja. Bojimo se, da takratne izkušnje ne bodo nič boljše. Sedaj igrajo Tisza in njegovi drugovi zopet enkrat vlogo volkov v ovčjih oblačilih. Hlinijo se koaliciji in so ji zopet pomagali na konja. Zato se je koalicija seveda izkazala hvalježno. Odrekla se je protinagodbene načelom, razdrla zvezo s pravaši in zopet padla v objem z Mažari. Velika in prelepa misel osamosvojitve Jugoslovancev pod habsburškim orlom je vržena med staro šaro in Hrvaška plava zopet v zvodenemu nagodbenjaštvu. Odločna protimažarska politika, ki je bila pognala že tako krepke korenine, je zopet pokopana in lokavi Mažari zopet triumfirajo. To so pokazale tudi volitve. Okrog koalicije so se zbrali zopet vsi mehki, oportunistični elementi in proti nekaterim pronsansiranim mažaronom koalicija ni postavila niti protikandidatov. Iz vseh teh vzrokov pravimo: perspektive niso prijetne.

Med izvoljenimi so vsi znani voditelji koalicije: dr. Medakovič, dr. Lorkovič, Pribečević, Buđisavljevič, Tuškan, dr. Magdič itd. Izmed Starčevićancev so izvoljeni: Zagorac, Akačič, Peršič, dr. Pavlič, Hrvoj; izmed Frankovcev: dr. Ivo Frank, dr. Prebeg; izmed vladinovcev: prejšnji ban Rakodczay, prejšnji ban grof Pejačević in še nekaj takih.

Politični pregled.

Državni zbor.

Politični položaj je zopet skrajno nejasen in kritičen. Iz ozadja že vstaja absolutistični § 14 in grozi parlamentu. Poljsko-rusinska pogajanja niso vspela in so bila včeraj zopet odgojena. Tedenska pavza, ki jo je dal parlament Galicijanom, je potekla brezplodno in jutri, ko se bo sešel državni zbor, bo položaj ravno tako zmeden, kakor je bil pred enim tednom.

Včeraj, dne 16. t. m., se je vršila v Lvovu pod predsedstvom deželnega maršala grofa Goluchowskega skupna seja Poljakov in Rusinov. Trajala je dolgo časa, do druge ure popoldne, toda končala je brez rezultata. Pogajanja za gališko volilno reformo so bila vsled konca tedenske pavze odgojena. Ker se ni določilo nobenega termina, kdaj se bodo pogajanja zopet začela, se smatra, da so se popolnoma razbila.

Poljaki so že izdali komuniké, v katerem dokazujejo, da so bili na poljski strani vsi edini in pripravljeni za spravo, da se pa je ta sprava razbila na neodjenljivosti Rusinov.

Kaj bodo storili Rusini, se še ne ve. Nekateri še optimistično upajo, da se bo že našel še kak izhod, drugi pa z gotovostjo računajo na zopetni izbruh hrupne obstrukcije. V tem slučaju bi vlada — tako pravijo politični preroki — poslala parlament domov in rešila finančni načrt ter budgetni provizorij s § 14.

Delegacije.

Avstrijska delegacija dela sedaj zelo pridno in neumorno. Pavzo v zasedanju državnega zbora je porabila v to, da ima vsak dan celodnevne plenarne seje.

V pondeljki plenarni seji se je nadaljevala razprava o proračunu zunanjega ministrstva. K predmetu je govorilo več delegatov. Delegat Kadlčak je rekel, da je zmagala na Balkanu pruska politika. Delegat Pittoni (italijanski socialdemokrat) je izrekel bojazen, da bi utegnili skupna akcija Italije in Avstrije glede Albanije postati kdaj še prav usodepolna. Tudi je njegovo zaupanje, da bi bila trozveza za Avstrijo koristna, zelo omajano. Delegat Sedlak je izvajal, da so vzroki naše skrajne nepriljubljenosti na Balkanu čisto politični in prav nič gospodarski ter je poudarjal potrebo, da se Avstrija gospodarski približuje balkanskim narodom s tem, da jih pusti mirno se razvijati ter da izpopolni tozadevna komunikacijska sredstva z Balkanom, v prvi vrsti železnice. Kot zadnji je govoril delegat dr. Langenhan ter zahteval preustroj in ustanovitev novih konzulatov.

Nato je govoril zunanji minister grof Berchtold. Povedal ni nič novega. Obrazložil je vzroke, vsled katerih Avstrija pri izbruhu balkanske vojske ni zasedla Sandžaka. Glede Albanije je poudarjal, da je bila ustanovitev samostojne Albanije že ideja njegovih prednikov. Pojasnjeval je tudi znano afero Prochaske in povedal, da se je v zadevi orijentskih železnic Srbija uklonila. Končno se je nekoliko pobahal, češ, da odobruje pretežna večina delegacije njegovo zunanjo politiko.

Nato je bila debata zaključena in je prišel na glasovanje proračun zunanjega ministrstva. Proračun je bil z veliko večino sprejet. Dispozicijski fond zunanjega ministra je bil sprejet s 35 glasovi proti 16. Jugoslovani in socialdemokrati so obakrat glasovali proti.

V torkovi seji se je vršila debata o mornariškem proračunu. Delegat Leuthner (socialdemokrat) je pobijal našo politiko dreadnoughtov, delegat dr. Mühlwerth je pa kadil avstrijski mornariški upravi ter propagiral potrebo, da se zastarele vojne ladije tipa „Monarch“ v kratkem času nadomestijo z dreadnoughti.

V popoldanski seji je delegat grof Clam-Martinitz glede mornarice zavzemal isto stališče, kakor delegat Mühlwerth. Nato je poprijel za besedo mornariški poveljnik admiral Haus ter je zlasti navajal usodepolne posledice, ki bi nastale, če bi katera država zanemarjala svojo vojno mornarico, kakor se je to videlo zlasti v balkanski vojski, ko je bila turška vojna mornarica napram grški obsojena na onemoglost. Po govoru delegatov Wolfa in dr. Schlegela se je vršilo glasovanje o mornariškem proračunu, ki je bil sprejet.

Nato je prešla delegacija k drugi točki dnevnega reda, k debati za armadni ordinarij. Po govorih delegatov dr. Grabmayrja in Höherja je bila ta debata prekinjena in se nadaljuje v današnji plenarni seji.

V bosanskem odseku avstrijske delegacije se je vršila v torek debata o proračunu. Poročilo poročevalca poslanca dr. Luginje je bilo sprejeto. Predlog delegata Mastalke, da bi se k razpravam bosanskega odseka pritegnili tudi člani bosanskega sabora kot izvedenci, je bil odklonjen.

Afera Stapinski-Dlugosz.

Veliko prahu vzbuja v politični javnosti spor med bivšim predsednikom Poljske ljudske stranke, Stapinskim, in poljskim ministrom-krajanom Dlugoszem. Moža sta bila prej debela prijatelja, Stapinski je napravil Dlugosza celo za ministra, sedaj sta se pa sporekla in vlečeta na dan perilo, ki zelo smrdi. S studom bere človek ta razkritja o politični korumpiranosti, ki grasira ponekod. Prepričanje, značajnost, politična poštenost, to so fantomi; denar, kupljene duše, plačane stranke, to je poglavito politično načelo, ki drži kvišku bahave voditelje, in navidezno močne stranke.

Ime Stapinski se je v zadnjih letih mnogo slišalo in zelo velikokrat v zvezi z raznimi nečednimi aferami. Tudi pri Canadianškandalu je bil Stapinski eden najbolj pogosto imenovanih in od takrat njegove afere nočejo utihniti. Njegov prejšnji prijatelj Dlugosz je šel med njegove nasprotnike in Stapinski je doživel poraz za porazom. Padel je kot načelnik kluba Poljske ljudske stranke, padel kot podpredsednik Poljskega kola itd.

Vrhunec je pa dosegla afera v soboto. Stapinski je sklical v Rszewu „generalni svet“ stranke, da obračuna z Dlugoszem in se rehabilitira. Na to zborovanje je prišel tudi Dlugosz z nekaterimi drugimi frondjerji. Dlugosz je v svojem govoru očital Stapinskemu, da ga je dvakrat rešil. Enkrat mu je dal 40.000 K in za 22.000 K menic, 100.000 K je dobil Stapinski, ker je odstopil koncesijo ljudske banke na Ländlerbank; Dlugosz mu je tudi zagotovil pet odstotni delež pri petrolejnem vreleu v Boryslavu, kar mu je neslo 43.000 K. Sam se za mesto ministra ni potegoval in je priporočal za ministra Stapinskega, a ta ga je sam pozval, da naj ministrstvo sprej-

me. Sam mu je Stapinski pripovedoval, da mu je dal Bilinski 2.000.000 K za sanacijo parcelačne banke, ki jih je za časopisje izdal. 40.000 K za volitve mu je dal po njegovem posredovanju grof Stürgkh; v štirih mesecih je vlada Stapinskemu izplačala 120 tisoč kron. Dlugosz mu je izplačal 194.958 K, namestnik dr. Bobrzinski mu je dal za strankino tajništvo 3000 K; baron Popper mu je dal 25.000 K, neka naftna družba 10.000 K, za deželnozborske volitve mu je dal gališki namestnik 30.000 K, z neke druge strani je pa za to dobil 80.000 K.

Kljub Dlugoszevim razkritjem je izrekel „generalni svet“ Stapinskemu zaupnico in je Dlugosza izključil iz stranke. S tem afera seveda ni končana. V jutrišnji seji državnega zbora hoče Stapinski celo afero spraviti v razgovor in obeta senzacionalna razkritja o Dlugoszu, ki je petrolejski industrijec in pa večkratni milijonar. Govori se že o Dlugoszevi demisiji, ker je s svojimi razkritji šel predaleč, in tudi o izstopu ali izključitvi poslanca Stapinskega iz Poljskega kola. Vsekakor: častne te afere za Poljake niso in so razpoke v Poljskem kolu vedno večje.

Raznoterosti.

Iz južne železnice. Postajenačelnik v Kufsteinu Emanuel Piwon je prestavljen za postajenačelnika v Beljak glavni kolodvor; postajenačelnik Jurij Urlap v Mitewaldu je imenovan za postajenačelnika v Vintlu; revident V. Held v Mariboru je prestavljen v Gradec glavni kolodvor; revident Ferdinand Sekulin je prestavljen iz Tržiča v Trst; revident Viktor Part je prestavljen iz Pragarskega v Dunajsko Novomesto glavni kolodvor; revident Fran Blažon je prestavljen iz Beljaka v Prevalje; pristav V. Grzybowski je prestavljen iz Poljčan v Matzleinsdorf; pristav Viktor Devetak je prestavljen iz Tridenta v Logatec; pristav Rihard Piwon je prestavljen iz Pragarskega v Niederdorf; pristav Stanisl. Stergar je prestavljen iz Trsta k obratnemu inspektoratu v Trst; pristav Franc Rozman je prestavljen iz Bistrice v Poljčane; pristav Franc Hruban je prestavljen iz Pesnice v Donawitz; pomožni pristav L. Samonig je prestavljen iz Trbovlj v Brežice; prov. pristav Pavel Brady je prestavljen iz Möllbrücke-Sachsenburga v Ptuj; aspirant Adolf Girzikowsky je prestavljen iz Prevalj v Velikovec-Sinčaves; aspirant Karol Juvan je prestavljen iz Niederdorfa v Spodnji Dravograd; aspirant Alfred Müller je prestavljen iz Wildona na Pragarsko; aspirant (Jožef) Moher je prestavljen iz San Michele v Store. — V pokoj je stopil Jožef Gomilšek, višji revident na glavnem kolodvoru v Ljubljani. — Umrl je v Ljubljani adjunkt Ferdinand Vidmar.

„Straža“ na Dunaju. Kaj lepo so slavili dunajski Slovenci Miklavžev večer. Popoldne je bila slovesna slovenska služba božja. Opravljal jo je naš rojak, dvorni kaplan gospod ravnatelj dr. Ujčič. In tudi pevski zbor, ki ga vodi gospod Kimovec, je zbral vse moči, da se je res veličastno in harmonično glasila slovenska pesem v cerkvi in ravno tako na večer pri veselici, kjer so se izvajale sledeče pesmi: Försterjev „Planinar“, Sattnerjevo „Gori, gori na planine“ in dr. Kimovecova „Travniki so že zeleni.“ „Straža“ je lahko ponosna na svojega pevovodja, ki žrtvuje vse sile in moči v prid društvu. Vsa čast pevskega zboru! Nato je sledila iskrena, gniljiva igra: „Marijin otrok sem.“ Marija (Senegačnik), Ema (Matjašič), Biljak (Hribar), pl. Denara (Fr. Hribar), pl. Zvezda (Cotman), Lizika (A. Hribar) otroci: Mici in Lenica Kvas in Hilda Petrovič. Vloge so bile izborno rešene. Ženski spol se je lepo naslajal ob lepem značaju Marije, ki je bila res original, in ob pogledu Eme kot lahkožive, a pozneje skesane strice. Tamburaši so svoje točke vrlo rešili, vodi jih gospod Jože Dole. K sklepu je prišel tudi Miklavž s svojimi obilnimi darovi. Prišla sta tudi dva parklja, a Dunajčani jih ne rabijo.

Dunaj za nemštvo. Dunaj je sicer v krščansko-socialnih rokah, toda nacionalna strast je vodila Dunajske kroge že tako prevzela, da je o kakem pravem krščanskem duhu najti malo sledov. To se kaže zlasti tudi v tem, da dunajski mestni svet razna napadalna nemškonacionalna društva in ustanove munificentno podpira. Samo nekaj števil! Dunajska občina daruje: za nemško šolo v Opatiji 1000 K, za nemški Studentenheim v Celju 1000 K, za nemško šolo v Gorici 500 K, Südmarki 5000 K, za nemško šolo v Lovrani 200 K, za nemški Studentenheim v Mariboru 100 K, za nemški Studentenheim v Ptuj 300 K, za nemški Mädchenheim v Ptuj 200 K, za Deutsches Haus v Trstu 1000 K itd. Za bojne nemške namene tedaj cela vrsta tisočakov. Dobro bi bilo, če bi slovenske občine posnemale Dunaj in v odgovor na te nemškonacionalne nagone požrtvovalno delovale za Slovensko Stražo!

Absolventi meščanskih šol so po najnovejši odredbi kraljeve vlade na Hrvaškem oproščeni obrtne šole, ako po dovršenem osmem razredu stopijo kot učenci v obrt ali trgovino.

Pasivna rezistenca poštnih uslužbencev. Praško glasilo poštnih in brzojavnih uslužbencev pozivlja poštne uslužbence, da se pripravijo na pasivno rezistenco.

Vpliv modernega dela. Profesor Honghton v Dublinu je primerjal na mnogih slučajih duševno in telesno delo človeka ter je dognal sledeče: Dve uri

duševnega dela odtegneta človeku toliko moči, kakor ves dan ročnega dela, kakoršnega opravljajo roko-delci. Zato morajo vsi oni, ki delajo samo z možgani, skrbno paziti, da menjavajo svoje duševno delo s telesnim, oziroma, da si privoščijo dovolj počitka, ter ohranijo tako pravilno ravnotežje med duhom in med telesom.

Koliko knjig izide na leto? Na leto izide v Nemčiji 33.000, v Rusiji 29.000, na Japonskem 24.000, v Združenih severno-ameriških državah 11.200, v Angliji 11.000, v Italiji 10.900, na Francoskem pa 10.400, v Švici 10.000, v Avstro-Ogrski 7000, v severnih državah 6500, na Balkanu 4000, na Holandskem 3700, na Španskem in Portugalskem pa 2700 knjig.

Službena pragmatika. Ministrski predsednik grof Stürgkh je sprejel dne 15. t. m. odposlanca združenih državnih uslužbencev, ki so prišli posredovati, da bi prišla službena pragmatika čim prej v veljavo, vsaj še pred božičem. Ministrski predsednik je izjavil, da je smatrati rešitev finančnega načrta kot zagotovljeno, sicer pa, da politični dogodki sploh nimajo nikakega pomena več na uveljavljanje službene pragmatike. Vlada ustvari na vsak način predpogoje za uresničenje službene pragmatike in je popolnoma zagotovljeno, da postane službena pragmatika dne 1. januarja 1914 v veljavnostjo od dne 1. septembra 1913 pravomočna. To pomeni, da uveljavi vlada službeno pragmatiko tudi tedaj s 1. januarjem, če bi državni zbor ne rešil finančnega načrta tedaj tudi s š 14.

Afera Wastian. „Marburger Zeitung“ poroča: Poslanec Wastian je vložil na mariborski občinski svet pismo prošnje, da se mu naj kot mestnemu podžupanu za nekaj časa podeli dopust. Mariborski občinski svet je v svoji zadnji zaupni (!) seji prošnji ugodil.

Lokalne železnice. Kakor poročajo listi, name-rava vlada v jutrajšnji seji avstrijske zbornice predložiti predlogo glede grajenja lokalnih železnic. Ta vladna predloga obsega 94 železniških prog, katerih dolžina bi znašala 2102 kilometrov in bi stale 437 milijonov kron, od katerih bi prevzela vlada 287 milijonov. Med projektiranimi štajerskimi progami se nahajajo proge: Feldbach—Gleichenberg—Radgona, Ljutomer—Ormož in Polzela—Motnik—Domžale. Z grajenjem osobito zadnjih dveh železniških prog bi se izpolnila stara in vroča želja štajerskih Slovencev.

Mezdno gibanje v tiskarnah.

V informacijo čitateljev podajamo v naslednjem nekaj kratkih poročil o mezdnem gibanju v tiskarnah po drugih krajih:

Na Kranjskem gospodarji tekoči teden pasivna resistencia. „Slovenec“ in „Slovenski Narod“ izhajata n. pr. v skrčeni obliki.

Tudi po drugih deželah je ali pasivna resistance, ali pa so dela že popolnoma ustavljena. Na Moravskem in na Češkem že ne izhaja skoro noben list več. Tudi goriški in tržaški listi so začasno prenehali izhajati.

Štajerski listi izhajajo sedaj še v nespremenjeni obliki, istotako tudi dunajski veliki listi, pri katerih imajo stavci posebne tarife, ki še ne potečejo z novim letom.

Štajersko.

Maribor. Orel vabi vse rodoljubne Slovence na božičnico, katero priredi v nedeljo, dne 21. t. m., v prostorih katoliškega pomočniškega društva (Lekarniška ulica). Na sporedu je: „Mojstra Križnika božični večer“, igrokaz v dveh dejanjih. Liturgija božičnega drevesca, petje društvenega zbora, par šal-jivih kupletov, igranje na glasovir, deklamacije in razne druge zabave. Božičnica se vrši pri pogrbenih mizah. Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Vstopnina: 50 vinarjev za osebo, dijaki 20 vinarjev. Blagajna se odpre ob pol sedmi uri zvečer. Pozor! Ker je vstopnina primeroma nizka, prosimo p. n. rodoljube, da naklonijo telovadnemu odseku kot božičen darček preplačila vstopnine!

Maribor. Zadnjo nedeljo je imel gospod dr. M. Slavič zanimivo predavanje o svojem potovanju v Egipt. Občinstva je bilo iz raznih slojev veliko. Zato se je sklenilo, da bodo predavanja bolj pogosto. Prihodnje predavanje je torej že dne 28. t. m., zopet ob 10. uri predpoldne v Zadrugi hiši Cirilove tiskarne.

Slov. Bistrica. Vse zadruge v okrajih Slov. Bistrica in Konjice opozarjamo na okrožni zadrugi shod, ki se vrši v nedeljo, dne 21. t. m., v hotelu „Avstrija“ v Slov. Bistrici. Začetek ob tretji uri popoldne.

Ribnica na Pohorju. Dne 21. t. m. ima Mladeniška zveza v Ribnici na Pohorju svoj redni mesečni sestanek. Fantje cele župnije, pridite vsi na ta sestanek!

Sv. Benedikt v Slovenskih goricah. Gospod Kaučič, posestnik v Trsteniku, je dne 11. t. m. klical gnoj iz hleva. Ravno v trenutku, ko vrže z vilami gnoj skozi vrata, prileti mimo hleva triletni otrok, hčerkica njegovega sina, in on ga sune z vilami tako nesrečno v glavo, da se ubogi otrok zgrudi mrtev na tla.

Ljutomer. Tukajšnje bralno društvo priredi na Štefanovo v prostorih gospe Kukovec dve gledališki predstavi: „Mlada pevka“ in „Krčmar pri zvitem rogu.“ Slavno občinstvo se vabi kar najljubše, da se udeleži prireditve v najobilnejšem številu. — Odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Da bi ostal trajen spomin na prelepo ohajano sveto in jubilejno leto ohranjen tudi za bodočnost, so naš za lepoto hiše božje znano vneti častiti gospod župnik Josip Weigl dali vdolati na veličastnem pročelju naše krasne župne cerkve veliko, umetno slikano gotičsko okno s sijajnim znamenjem sv. križa in letnico 1913. Vse v večjo čast božjo!

Sv. Frančišek Ks. Tukajšnje slovensko katoliško bralno in izobraževalno društvo priredi v nedeljo pred novim letom, to je dne 28. t. m., v gostilni pri Martinovcu gledališki predstavi: „Sanje“, moške vloge, in „Smrt pravičnega“, ženske vloge. Vstopnina po navadi. Domačini in sosedje uljudno povabljeni! — Odbor.

Ormož. V zadnjih številkah učiteljskega glasila „Dan“ izliva nam dobro znani mlečnozobi dopisnik kar cele golide gnojnice na našega Orla. Ta nezreli fant, kateri pač ne zasluži, da bi se z njim bavili, najbolje stori, ako je tiho, ker drugače bode mo izvajali konsekvence proti njegovemu šefu, kateri ga drži v svoji pisarni. V enem zadnjih dopisov v „Dnevnu“ se celo neko kozo napada. Pač res, gliha vkup štriha!

Celje. (Raz strehe padel.) Tesar Štefan Gamberšek v Celju je dne 15. t. m. popravljaj streho verande celjskega južnega kolodvora. Pri tem se je neka deščica, za katero se je držal, očrtgala in Gamberšek je padel tako nesrečno pet metrov globoko na tla, da je zadobil težke poškodbe na glavi in na desnem stegnu.

Dobrna. Ministrstvo za poljedelstvo je dobrnski pašniški zadrugi naznanilo, da mora državno podporo za nakup dveh kmetij pri Sv. Joštu na Kozjaku za pašniške namene odkloniti, to pa zato, ker sta ti dve kmetiji predragi in bi zboljšanje istih, oziroma preustroja v pašniške namene, bila predraga in bi morali zadrugarji primeroma preveliko pašniško najemnino plačati. Ako se pa zadrugi posreči, dobiti ugodnejše pašnike v nakup, je pa poljedelsko ministrstvo pripravljeno, odkazati državno podporo. Vtemeljuje pa poljedelsko ministrstvo ta svoj ukrep s tem, ker je po svojem izvedencu spoznalo, da je Dobrna v enem v živinorejskem in pašniškem oziru najbolj zanemarjenem okraju in zasluži prizadevanje za pašniške zadruge popolnoma vsakega državno pospeševanje. Pri tej priliki je c. kr. poljedelsko ministrstvo po c. kr. deželni komisiji za agrarne operacije izreklo gospodu načelniku pašniške zadruge, gospodu Frideriku Kukoviču, za njegovo uspešno delovanje, združenim s strokovnim znanjem, za povzdigo živinoreje in pašništva svoje priznanje. Pozivamo sedaj šentjoške lastnike zanemarjenih sto in sto oralov obsežnih pašnikov, da jih zadrugi prepu-stijo, ali v nakup, ali v najem. Na ta način se bo ena najbolj važnih panog našega kmetijstva povzdignila in bomo to popravili, kar so lesotržci po naših planinah s sekanjem gozdov pokvarili. Kako se na Zgornjem Štajerskem ali na Koroškem dela za povzdigo pašništva — mi bi se pa branili?

Vransko. (Volitve v okrajni zastop.) V okrajni zastop vranski so iz skupine kmečkih občin izvoljeni pristaši S. K. Z. Istotako so zastopniki trga Bralslovce pristaši S. K. Z. Iz skupine veleposestva so pa izvoljeni liberalci; nadalje sta v zastopu dva liberalna veleindustrijca ter trije liberalni zastopniki vranskega trga.

Dobrna. Da smo dne 2. t. m. res lepo obhajali cesarski jubilej, o tem ste gotovo že slišali. Da pa bosta dva traka, ki ju je častiti gospod župnik daroval v spomin cesarjeve 65letne vlade in Konstantinovega jubileja, traka, ki ju je častiti gospod župnik pripel na šolsko zastavo, vzrok bridkega motenja tako patrijotičnega slavlja, nismo mislili. Naš g. šolski vodja je namreč po slavnosti v cerkvi gospodični učiteljici predbacival, da je ona prinesla trakove iz Celja. Slučajno je namreč bila v pondeljek popoldne v Celju pri zdravniku. Na odločno izjavo gospodične je gospod šolski vodja s krepkim: „Ja wohl!“ svojo trditev ponovil in je gospodična tako po nedolžnem bila na neresnico postavljena. Častiti gospod župnik je gospodu šolskemu vodji pismeno razjasnil zadevo, češ, da gospodična ni nič o trakovih vedela in je kot dokaz poštno ekspresno spremnico predložil, ki dokazuje, da so traki prišli po pošti in je gospoda šolskega vodjo opozoril na dolžnost, da naj da gospodični zadoščenje: če se je to zgodilo, ne vemo. Pač vsekakor značilno. Cesarska slavnost in take posledice. Kdo je temu kriv?

Primorsko.

Samoumor radi glavnega dobitka. Postajni uradnik Franc Kulhanek v Trstu si je ob neki priliki kupil srečko neke dobrodelne loterije v Italiji. Te dni je na to srečko zadel glavni dobiček v znesku 200.000 lir. Ko je pa Kulhanek začel iskati srečko, je ni mogel najti, le številko je imel zapisano v beležnici. Srečko je izgubil. Ker so mu iz Italije odgovorili, da se mu dobiček izplača le proti predložitvi srečke v originalu, se je odpeljal v nek obmejni ita-

lijanski kraj in se ondi ustrelil. Kulhanek je bil 43 let star in po rodu Dunajčan.

Poštna tatvina v Trstu. Glede poštne tatvine v Trstu, o kateri smo že zadnjič poročali, so sedaj dognali, da je zmanjkalo 127.900 K. Kdo je izvršil to tatvino in kako jo je izvršil, še sedaj ni znano. Dognali so, da je bila denarna vreča zamenjana že v poštnem uradu in da so bili ponarejeni vsi pečati in zapiski. Aretirali so več oseb, toda krivde jim še niso mogli dokazati.

Polom v Pulju. Po zaslišanju obtožencev se je v četrtek, petek in soboto nadaljevala v Celovcu porotna razprava proti uradnikom puljskega magistrata. V soboto je bila izrečena obsodba. Porotniki so po več kot dvehurnem posvetovanju potrdili soglasno deset vprašanj glede Galanteja, zanikali soglasno vprašanja glede Descovicha in Filinicha in z 7 do 12 glasovi vsa ostala vprašanja. Na podlagi tega pravoreka je bil obsojen Galante na dve leti težke ječe, ostali obtoženci pa so bili oproščeni. Galanteju se računa v kazni 19mesečni preiskovalni zapor. Drž. pravdnik je bil s sodbo zadovoljen.

Požar v gradu velikega vojvode v Šverinu.

V nedeljo, dne 14. t. m., ob pol 10. uri zvečer je izbruhnil v stolnem gradu velikega vojvode šverinskega v Šverinu na Nemškem požar. V kratkem času je bil velik del gradu, velikansko, petnadstropno poslopje, v plamenu. Požar je nastal v zahodnji fronti poslopja, kjer je uničil stolp s takozvanimi „zlatimi stopnicami.“ Uničena je tudi cela južna fronta gradu in uničena je krasna „zlata dvorana“, dvorana, v kateri je bilo shranjenega mnogo raznega orožja, uničena nadalje prostorna dvorana in tudi krasna grajska kapela. Ob 1. uri po noči je eksplodirala shramba za lovsko municijo, kar je požar le še pospešilo.

Velikansko število požarnih bramb je sodelovalo z nadčloveškim naporom, da bi omejili požar. Pri gašenju je pomagalo tudi vojaštvo. Ena tretjina gradu, večinoma nove prizidane stavbe, je uničena. Škoda se ceni na 2.000.000 mark. Grad je zavarovan za 7.000.000 mark. Uničene so razne dragocenosti, kot redki gobelini, dragoceno in starodavno pohištvo, krasne slike na platno, mnogo dragocenih knjig in drugih starin in umetnin.

Grad se nahaja na nekem otoku med šverinskim in grajskim jezerom in je zgrajen na tistem mestu, na katerem je bila zgrajena nekdanja trdnjava lužičkih Slovanov „Zverin“, od tod tudi sedanje ime „Schwerin“, ki je slovanskega izvora. Grad je bil zgrajen v letih 1845 do 1858 in ga obdajajo krasni in veliki vrtovi.

Razgled po svetu.

Železarski kartel. Cene železa so za vse narodno gospodarstvo, posebno pa za kmeta, zelo važne. Visoke cene za železo ovirajo napredek v kmetijstvu, ker preprečujejo nabavo strojev. Cene železu so v Avstriji vedno precej višje, kakor v Nemčiji. Zadnji čas je železarski kartel, ki urejuje cene, te zelo znižal, ker se bije boj med kartelom in železarnama v Rokycanu in Hradku. Prva je last bogate mestne občine in pridela lahko železa približno 1000 vagonov, drugo pa podpira Živnostenska banka in izdela železa do 3000 vagonov na leto. Rokycanska železarna je bila članica kartela, pa se ni držala določb, Hradka še ni bila v kartelu. Izdelek obeh železaren skupaj je v razmerju s kartelom malenkosten, vendar bo boj morebiti hud in dolg, — ker sta obe železarni gmotno dobro podprti, končal se bo pa najbrže z vsprejemom obeh železaren v ta železarski kartel in takrat se bo zopet pokrila škoda, ki jo je povzročil boj, na račun odjemalcev železa. Nekoliko vsled tega boja, še bolj pa vsled slabe kupčije so akcije železarske industrije v zadnjem času občutno padle.

Nadporočnik — defravdant. V Kečkemetu je pri huzarjih služil nadporočnik Gerenday in živel zelo veselo. Pri preiskavi so dognali, da je nadporočnik Gerenday defravdiral 40.000 K svojemu polku. Nadporočnika, ki je pobegnul iz Kečkemeta, so prijeli v Budimpešti ter ga zaprli.

Izseljeniški dom. „Narodne Novine“ pišejo, da je hrvaška vlada odredila, da se bo zgradil v Zagrebu izseljeniški dom, ki bo imel podzemeljske prostore, prtiličje in tri nadstropja. Pod zemljo bo kuhinja, kopalnica in pralnica. V prtiličju bodo prostori za sprejemanje izseljencev. Tu jih bo nadziral vladni zastopnik in pregledal jih bo tudi zdravnik. Dvorišče bo pokrito s steklom, tu bo soba za nadziranje, zdravnikova soba in pa čakalnica za moške in ženske ter jedilnica. V prvem nadstropju bodo prostori za vseh devet parobrodskih društev, ki imajo koncesijo za prevažanje potnikov. Tu bo tudi menjalnica za dolarje in druge vrednosti. V drugem nadstropju bodo posebne spalnice za moške in ženske in pa za bolehe, ki ne smejo spati z zdravimi. V tretjem nadstropju bo stanovanje za uradnika, ki bo upravljal to stavbo in za zakupnika, ki bo kuhal za izseljence. Skozi to izseljeniško hišo bo torej moral vsak hrvaški izseljenec, tu ga bodo zapisali, odkod gre in kam pojuje.

Golšča in debeli vrat

se odstraniti na prav zanesljiv način brez joda, brez medicinske že v nekaterih dneh. Pišite na: „Paracesus“ kem. labor. Šternberg Moravsko. Pismu priložite dve znamki po 10 vin. 228

Krasno stanovanje

s 3 sobami in kuhinjo (zraven tudi klet in lep vrt), kakor nalašč pripravno za kakoga penzionista ali boljše obrtnika (krojača), se odda v Slovenskem Domu v Št. Ilji v Slov. gor. Stanovanje je v nadstropju, odkoder je lep razgled na vse strani. Zdrava lega. Ker je do cerkve samo 2 minuti, bi bilo stanovanje kakor nalašč za kakoga upokojsnega č. g. duhovnika. Stanarina zmerna. Odda se stanovanje s 1. marcem 1914. Več pove iz prijaznosti g. Franjo Žebot, urednik Slov. Gospodarja v Mariboru. 222

Kdor je protin in revmatizem

že vse poskusil brez uspeha, naj poskusi še naš rastlinski čaj, ki presenetljivo učinkuje. Pije se kakor ruski čaj. Zavitek 5 K, pol zavitka 3 K 50 v. Karel Jilek Šternberg, Moravsko.

Zahtevajte v gostilnah list Straža!

Pozor!

Ker se nagiba sezona h koncu opozarjam cenjeno občinstvo na nečuvno nizke cene vseh poletnih obuv, posebno sandal in platnenih čevljev. — Naj nihče ne zamudi ugodni prilike. Naročila od zunaj se izvrše točno in poceni

STEFAN STRAŠEK prva največja zaloga obuv v Celju, Schmidgasse šte. 3.

Franjo Duchek

svečar in medicar v Mariboru Viktringhof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščenih, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna! Nizke cene!

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

42. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitke znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne 22. januarja 1914. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Mala biblioteka

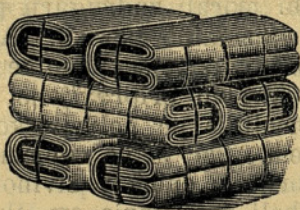
za bogoslovce se prodaja, dogmatični in moralni auktorji, med drugim tudi „Voditelj“ od 1902-1909 let., za več kot polovične cene. 10% čiste kupnine je določenih za Slovensko Stražo. Cena 60 kron. Več v upravnistvo tega lista 226

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasno novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Dotanki pod lastno ceno Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago.

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča veleč. duhovščini svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Darujte za Slov. Stražo!

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek pravi zagrebški :Frank: z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na slastnem okusu ter fini vonjavi.

Njegova nadaljna dragocena prednost je velika izdatnost.

sl. em. 45/25.648

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :

Franco Kolenc Celje, Narodni dom.

Razpošilja pravi ruski čaj 1 kg po K 4.50 in višje.

Kupuje oves, fižol, suhe gobe in druge pridelke. Ima veliko zalogo pristne domače slivovke, brinjevca in konjaka.

Sprejme zdravega učenca [poštenih starišev z dobrim šolskim spričevalom.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastonj in poštne prosto.

Svetovna trdka. Na tisoče zahval.

Najboljši in najcenejši klobuki se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptui,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/4%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsaki delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).